

него ли тя даде удивителните си плодове?“²⁶ Амбициозната задача, която си поставят тези владетели - политическо могъщество и развитие на славянската култура, реализирана макар и за кратко, е повод за национална гордост. Найденов, по паисиевски, напомня за славното минало на българската държава в един период, когато е застрашена националната идентичност на българите.

След Освобождението на България, болен, в тежко материално положение, но бодр душевно и готов за работа, Найденов заема различни чиновнически длъжности в Източна Румелия. Околийски управител е в Казанлък и Карлово, окръжен управител на Татар Пазарджик и Хасково, а през 1886 г. е отново на екзархийска служба като надзирател на училищата в Одринско. Последните години от живота си прекарва в Пловдив като пише мемоарите си. Изживява старините си в болести и оскъдица. „Когато приятели го срещнали и попитвали как е със здравето си и какво е положението му обикновено отговарял: „Лъжа света: питат ме добре ли съм и аз им отговарям: добре съм, благодаря“²⁷. Едва смъртта му дава повод за спомен и жест на почит. На 15 септември 1910 г. в Пловдив го изпращат в последния му път масово граждани, учители, учаща се младеж.

Българското книжовно дружество възлага на С. С. Бобчев да изпрати заслужил член и да изрази преклонението на неговите „събратя“: „В лицето на Иван Найденов България изгуби един скромнен и незабелязан, но славен заслуженик. Той беше от цариградската школа на старите дейци, но никога не се чувстваше нито остарял, за да бъде изхвърлен из живота, нито нечувствителен към културното движение на България. Почнал с учителство своето служене на отечеството, Найденов продължи с учителство своя подвиг в Казанлък, в Цариград и в Пловдив, учителство в печата, учителство в съставяне на учебници, учителство като обществен деец“²⁸.

¹ Бобчев, С. Иван Найденов - В: Казанлък в миналото и днес. Кн. 1. С., 1912, с. 103.

² Автобиографични бележки, Иван Найденов, ръкопис, Музей „Искра“ Казанлък Национално-освободителни борби /МИК НБ/, инв. № 1406, с. 2.

³ Пак там, с. 3.

⁴ Куленци - жители на Куленската махала, най-старата заселена част на град Казанлък.

⁵ МИК НБ, инв. № 1406, с. 4.

⁶ Стамболски, Хр. Автобиография, дневници и спомени Т. I /1852-1868/. С., 1927, с. 388.

⁷ Митев, Пл. Българско възраждане. С., 1999, с. 69.

⁸ Бобчев, С. Иван Найденов - неговият 17 дневен затвор в Цариград. - В: Казанлък в миналото и днес. Кн. 1, С., 1912, с. 130.

⁹ Пак там, с. 129.

¹⁰ Пак там, с. 146. /Вж: Тодев, Ил. Д-р Стоян Чомаков. С., 2003, с. 232/.